

Stockholm 2021-10-15

Infrastrukturdepartementet

103 33 Stockholm

Synpunkter på Promemorian- Ursprungsgarantier -Genomförande av det omarbetade förnybartdirektivet.

(Diarienummer I2021/01975)

Branschföreningen Oberoende Elhandlare (OE) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på dem rubricerade promemorian. Vi har inga invändningar mot de föreslaget att den som producerar gas, kyla och värme ska kunna få ursprungsgarantier utfärdade på samma sätt som idag gäller för producenter av el. Vi är positiva till de övergripande målen, men tveksamma till den långtgående detaljregleringen i förslagen. Vi menar att man i stället bör använda sig av generella styrmedel, i första hand ekonomiska. Vi delar också uppfattningen att det är för tidigt att revidera regelverket för bioenergins hållbarhet innan man hunnit utvärdera effekten av det regelverk som började tillämpas i juli 2021. Vi vill i detta sammanhang framföra ett par principiella synpunkter på ursprungsgarantier och särskilt när det gäller avgränsningen av mindre anläggningar för produktion av el.

Miljöfrågorna är i dag mer än någonsin i fokus i samhällsdebatten och energipolitiken. Det är därför viktigt att elanvändarna ska kunna göra val så att de påverkar energiförsörjningen på ett sätt så att det gynnar miljön. Systemet med ursprungsgarantier (UG) har stor betydelse för den svenska elmarknaden. Det ger producenter av förnybar energi en extra intäkt som förbättrar den ekonomiska kalkylen för att bygga sol- och vindkraft. En intäkt som är helt marknadsbaserad d.v.s. bygger på en efterfrågan från kunder som vill köpa en specifik typ av el för sin förbrukning.

OE anser att det regelverk för ursprungsgarantier (UG) som införts i Sverige 2010 är bra och förhindrar dubbel försäljning av produktion och ger förutsättningar för att på ett tillförlitligt sätt fastställa produktionsmixen på en viss elmarknad.

Vi menar att systemet med ursprungsgarantier är viktigt för den svenska elmarknaden. Det ger producenter av förnybar energi en extra intäkt som förbättrar den ekonomiska kalkylen för att bygga sol- och vindkraft. En intäkt som är helt marknadsbaserad, d.v.s. bygger på en efterfrågan från kunder som vill köpa en specifik typ av el för sin förbrukning. För kunderna skapar systemet ett säkert sätt att veta att lika mycket el som man förbrukar produceras av

tex sol och vindkraft och matas in på elnätet. För elhandlarna är UG- systemet grunden för att utforma elhandelsavtal och ett viktigt konkurrensmedel.

För att elanvändarna ska kunna styra sin el med hänsyn till vilka effekter den har på miljön är det angeläget att all förnyelsebar elproduktion kan få ursprungsgarantier

I artikel 19.7 i förnybartdirektivet sägs visserligen att förenklad information kan specificeras på ursprungsgarantier från anläggningar mindre än 50 kW, men det borde inte vara förenligt med Energimyndighetens (EM) förslag att soleanläggningar upp till 43,5 kW inte längre ska få UG. EM:s motivering till förslaget går i korthet ut från att det idag endast är 11 000 anläggningar i systemet, att priserna på UG bedöms vara så låga att det inte har någon effekt, att det inte finns marknadspriser på UG för solet och att administrationen för myndigheten och kunderna bedöms vara orimligt stora. Vi kan hålla med om att 11 000 villaägares överskottsproduktion utgör en begränsad del av dagens elproduktion, **men idag har mer än 60 000 villaägare soleanläggningar på sina tak och antalet ökar nu rekordsnabbt.** (Johan Öhnell i Dagens Teknik den 23 augusti i år.)

Vi menar att det är viktigt att utvecklingen av denna marknad inte motverkas genom att man utesluter denna kategori från UR.

Solelparker som idag endast står för enstaka procent av marknaden säljer självklart hela sin produktion och erhåller UG. Konsekvensen av en gräns på 43,5 kW skulle vara att nästan hela marknaden för svenska UG för solet försvinner. Det kommer minska elhandelsbolagens möjligheter att skapa avtal med solet och intresse för solet. Det innebär även att prisbildningen på svenska UG för solet från solelparker påverkas negativt. Marknaden blir väldigt liten. Det är också intressant att gå tillbaka tio år och se hur UG fungerade för vindkraften. Då var den marknaden så liten att det inte fanns marknadspriser för UG från vind. I dag är volymerna så stora att det finns ett marknadspris på UG. Vi är också övertygade om att efterfrågan på förnybar el kommer att öka snabbt i Sverige, inte minst mot bakgrund av den planerade ökningen av produktionen av grön växtgas.

OE anser att det är viktigt att regelverket för ursprungsgarantier är utformat så att det förhindrar dubbel försäljning av produktion och ger förutsättningar för att på ett tillförlitligt sätt fastställa produktionsmixen på en viss elmarknad. Vi har därför redan tidigare framhållit vikten av att vi får en fungerande europeisk elmarknad, där ursprungsgarantierna utformas enligt EU:s standard och välkomnar därför de föreslagna förändringarna.

OE vill i detta sammanhang också peka på att ursprungsgarantierna även borde kunna användas som ett medel för att uppnå de miljöpolitiska målen och för att främja förnybar elproduktion inom EU. För att uppnå miljömålen skulle man likaväl som att man ställer krav på vilken produktionsammansättning av el de olika länderna skall ha vid en viss tidpunkt kunna ställa krav på att länderna uppfyller vissa andelar av förnybart i sin energianvändning vid samma tidpunkt. Det senare vore en enklare lösning om man ser till en gemensam europeisk energimarknad och använder sig av finansiella instrument som ursprungsgarantier.

Vi anser således att export av el med ursprungsgarantier enligt EU:s standard kan användas för att uppnå målen med förnybara energikällor inom ramen för de respektive ländernas

energianvändning. För detta ändamål skulle man med fördel kunna använda sig av de nämnda finansiella instrumenten för att komplettera det egna landets produktion med förnybart genom att t.ex. importera den volym el med ursprungsgarantier för förnybar energi som krävs för att uppnå det nationella målet. Produktionen skulle stimuleras i de länder där det är mest förmånligt att bygga ut produktionen av förnybart. OE anser att användandet av detta slags finansiella instrument som en samarbetsmekanism i detta sammanhang framstår som en enklare och mer marknadsanpassad lösning än andra föreslagna samarbetsmekanismer.

För Oberoende Elhandlare

Eva Edlund Lendic

Bo Lindörn